

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев2 1448/08
17.09.2009. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Слађане Накић-Момировић, Споменке Зарић, Миломира Николића и Љиљане Ивковић-Јовановић, чланова већа, у парници тужиле АА, коју заступа АБ, адвокат, против тужене Републике Србије, Општинског суда у Белој Цркви, коју заступа Републички јавни правобранилац из Београда, ради оцене законитости решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Окружног суда у Панчеву Гж.1. 121/08 од 16.06.2008. године, у седници одржаној дана 17.09.2009. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуде Општинског суда у Ковину П.1. 202/07 од 24.12.2007. године у ставу првом и трећем изреке и Окружног суда у Панчеву Гж.1. 121/08 од 16.06.2008. године, и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Ковину П.1. 202/07 од 24.12.2007. године, у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев и поништено решење председника Општинског суда у аа V Су.бр. 36-62/06 од 06.12.2006. године, којим је отказан уговор о раду тужилји у Општинском суду у аа на радном месту дактилографа у звању намештенику IV врсте бр. V Су. 36-58/06 од 20.11.2006. године због злоупотребе права на одсуство услед привремене спречености за рад – злоупотребе боловања. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева за враћање тужилје на посао са свим правима, која јој по основу поменутог уговора о раду припадају а ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужилји накнади трошкове поступка у износу од 39.150,00 динара.

Пресудом Окружног суда у Панчеву Гж.1. 121/08 од 16.06.2008. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу I и III изреке.

Против другостепене одлуке благовремено је изјавила ревизију тужена због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу члана 399. ЗПП, и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилја је у звању немештеника IV врсте обављала послове дактилографа аа у аа на основу уговора о раду V Су. 36-58/06 од 20.11.2006. године. Тужилја је због здравствених проблема: болести штитне жлезде, вртоглавице, мучнине и нестабилности у ходу више пута била на боловању. У периоду од 29.05.2006 – 14.06.2006. године, током боловања тужилја је приватно боравила у иностранству. Након достављања писменог упозорења од 27.11.2006. године и изјашњења Синдикалне организације о постојању повреде радне обавезе тужилји је решењем председника аа у аа V Су.бр. 36-62/06 од 06.12.2006. године отказан уговор о раду: на основу члана 179. став 1. тачка 6. у вези члана 192. Закона о раду због злоупотребе права на одсуство услед привремене спречености за рад – злоупотребе боловања. Тужилји је признато право на исплату инвалидске пензије почев од 7.12.2006. године.

Нижестепеним одлукама је оцењено да тужилја није учинила повреду радне обавезе, јер је боравила у иностранству по препоруци лекара, ради обезбеђења неопходног психичког мира, при чему; да ли је савет др. ББ за путовање био адекватан њеном здравственом стању, није од значаја, јер тужилја као пацијент није могла да оцењује да ли се препоруком лекара може поправити или погоршати њено здравствено стање.

По оцени Врховног суда побијана одлука је због нејасних и противуречних разлога захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП. Такође, нижестепене одлуке су засноване на погрешној примени материјалног права због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

У парници је спроведеним и прихваћеним медицинским вештачењем др. ВВ од 06.12.2007. године и саслушањем наведеног вештака утврђено да је тужилји због здравственог стања било потребно мировање, држање главе у одређеном положају без наглих покрета и да је боравком у иностранству у спорном периоду боловање тужилје коришћено противно сврси због које је било одређено. Супротно наведеним чињеницама, побијаном одлуком је позивом на цитирани налаз и мишљење вештака као и исказ "вештака" др ББ, иако је наведено лице у парници саслушано као сведок а не вештак, непостојање злоупотребе боловања засновано на уверењу тужилје о оправданости путовања због лате препоруке др

Злоупотреба боловања заснована на уверенију тужиље о оправданости путовања због дане препоруке др ББ тужиљи као пацијенту, писмено потврђене актом истог лица о одобрењу за путовање, које је издато након започињања процедуре отказа уговора о раду и 5 месеци након спорног путовања.

Према одредбама члана 179. став 1. тачка 6. Закона о раду послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог, који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, између осталог и ако запослени злоупотреби право на одсуство због привремене спречности за рад. Наведени отказни разлог настаје сваком радњом запосленог, којом се одсуство због привремене спречености за рад користи супрото разлозима због којих је установљено. Злоупотреба привремене спречености за рад настаје коришћењем боловања у време када запослени није болестан и када је способан за рад али истовремено и када се током привремене спречености за рад понаша супротно прописаној терапији, обавези мировања и сл.

Одредбама члана 85. став 1. тачка 7. Закона о здравственом осигурању је прописано да осигуранику, привремено спреченом за рад не припада право на накнаду зараде ако без дозволе стручно – медицинског органа матичне филијале, односно Републичког завода отпутује из места пребивалишта, одн. боравишта или ако изабрани лекар, односно орган надлежан за контролу остваривања права из обавезног здравственог осигурања утврди да не поступа по упутству за лечење. Одредбама члана 245. истог Закона прописана је новчана казна и прекршајна одговорност за осигураника који без дозволе стручног медицинског органа филијале отпутује из места сталног пребивалишта, односно боравишта, ако злоупотреби право на коришћење одсуствовања са рада (члан 85). Цитиране одредбе, које регулишу права и обавезе запосленог, као осигураника здравствене заштите посредно дефинишу и границе дозвољеног понашања запосленог током привремене спречености за рад и релевантне су у контексту осталих околности случаја и код примене отказног разлога из члана 179. став 1. тачка 6. Закона о раду.

У овом случају разлози нижестепених судова о оправданости путовања тужиље, дијагнози и садржини предложене терапије током боловања су нејасни и противуречни, цитиране одредбе Закона о здравственој заштити нису цењене и погрешном применом материјалног права, за сада, није правилно оцењен правни значај боравка тужиље у иностранству током привремене спречености за рад.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци решења на основу одредби члана 406. став 1. и 407. став 2. ЗПП.

Председник већа-судија

Снежана Андрејевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Оливера Стругаревић

МЗ